

Implementatie van richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ (PbEU 14 november 2012, L 315)

Voorstel van wet

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die dezen zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat de richtlijn nummer 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ (PbEU, 14 november 2012, L 315) noodzaakt tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering en enkele andere wetten:

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

Het Wetboek van Strafvordering wordt als volgt gewijzigd:

A

Het opschrift van de Eerste afdeling van Titel IIIA van het Eerste Boek komt te luiden: EERSTE AFDELING. Definities.

B

Artikel 51a komt te luiden:

Artikel 51a

1. In deze titel wordt verstaan onder:
 - a. Slachtoffer:

- 1°. degene die als rechtstreeks gevolg van een strafbaar feit vermogensschade of ander nadeel heeft ondervonden. Met het slachtoffer wordt gelijkgesteld de rechtspersoon die als rechtstreeks gevolg van een strafbaar feit vermogensschade of ander nadeel heeft ondervonden;
- 2°. nabestaande: familieleden van een persoon wiens overlijden rechtstreeks veroorzaakt is door een strafbaar feit.
 - b. Familieleden: de echtgenoot, de geregistreerde partner dan wel een andere levensgezel, de bloedverwanten in rechte lijn, de bloedverwanten in de zijlijn tot en met de vierde graad en de personen die van het slachtoffer afhankelijk zijn;
 - c. Kind of minderjarig slachtoffer: elk slachtoffer dat jonger is dan achttien jaar;
 - d. Herstelrecht: het in staat stellen van het slachtoffer en de verdachte of de veroordeelde, indien zij er vrijwillig mee instemmen, actief deel te nemen aan een proces dat gericht is op het oplossen van de gevolgen van het strafbare feit, met de hulp van een onpartijdige derde;
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld betreffende:
 - a. het beperken van het aantal familieleden, dat aanspraak kan maken op de in deze titel opgenomen rechten, daarbij telkens rekening houdend met de specifieke omstandigheden, en
 - b. het bepalen welke nabestaanden, zoals bedoeld in het eerste lid onderdeel a, onder 2°, voorrang krijgen bij de uitoefening van de in deze titel opgenomen rechten.

C

Onder vernummering van de Tweede afdeling tot Derde afdeling wordt na artikel 51a en voor artikel 51 b een afdelingsopschrift en de volgende artikelen ingevoegd, luidende:

TWEEDE AFDELING. Rechten van het slachtoffer

Artikel 51aa

1. De officier van justitie draagt zorg voor een correcte bejegening van het slachtoffer.
2. De politie en de officier van justitie dragen zorg voor verwijzing van het slachtoffer naar een instelling voor slachtofferhulp waar zij

toegang hebben tot informatie, advies en ondersteuning.

3. Bij ministeriële regeling kunnen voorschriften worden gegeven betreffende:
 - a. de toegang van slachtoffers en hun familieleden tot instellingen voor slachtofferhulp, de voorwaarden voor deze toegang, alsmede de financiering, organisatie en werkzaamheden van instellingen voor slachtofferhulp;
 - b. een individuele beoordeling waaraan het slachtoffer tijdig wordt onderworpen om specifieke beschermingsbehoeften te onderkennen en om te bepalen of en in welke mate het slachtoffer, in het bijzonder tijdens het voorbereidende onderzoek en het onderzoek ter terechtzitting, van bijzondere maatregelen gebruik moet kunnen maken;
 - c. maatregelen tot bescherming van slachtoffers en hun familieleden

Artikel 51ab

1. De politie en de officier van justitie dragen er zorg voor dat het slachtoffer bij zijn eerste contact met de politie of de officier van justitie onverwijld informatie wordt aangeboden teneinde hem in staat te stellen toegang te krijgen tot de rechten die hem toekomen.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld betreffende de inhoud en de verstrekking van informatie, als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 51ac

1. De officier van justitie draagt er zorg voor dat het slachtoffer onverwijld in kennis wordt gesteld van zijn recht om informatie te ontvangen over de aanvang en voortgang in de zaak, naar aanleiding van een tegen het slachtoffer gepleegd strafbaar feit. Het slachtoffer wordt in het bijzonder in kennis gesteld van zijn recht om informatie te ontvangen over:
 - a. het afzien van een opsporingsonderzoek of het beëindigen daarvan;
 - b. het niet vervolgen van een strafbaar feit;
 - c. het inzenden van een proces-verbaal tegen een verdachte;
 - d. de aanvang en voortzetting van de vervolging;

- e. de aard van het aan de verdachte ten laste gelegde;
- f. de plaats, de datum en het tijdstip van de terechtzitting;
- g. de einduitspraak in de strafzaak tegen de verdachte.

2. Aan het slachtoffer dat daarom verzoekt wordt mededeling gedaan van de aanvang en voortgang in de zaak als bedoeld in het eerste lid. In het bijzonder wordt door de politie ten minste mededeling gedaan van de informatie als bedoeld onder a en c en wordt door de officier van justitie ten minste mededeling gedaan van de informatie als bedoeld onder b, d, e, f en g van het eerste lid.
3. De mededelingen betreffende de informatie als bedoeld in het eerste lid onder a, b en g omvatten de motivering of een korte samenvatting van de motivering van de betrokken beslissing, indien en voor zover de wet tot motivering verplicht.
4. De mededelingen aan het slachtoffer, als bedoeld in het tweede en derde lid, betreffende de einduitspraak of de strafbeschikking omvatten niet meer informatie dan wordt verstrekt op grond van artikel 365, vierde lid, respectievelijk artikel 257h, tweede lid.
5. De officier van justitie doet het slachtoffer op zijn verzoek onverwijld mededeling indien de persoon die zich wegens het tegen het slachtoffer gepleegde strafbaar feit in voorlopige hechtenis bevindt, wordt vervolgd of is veroordeeld in vrijheid wordt gesteld of is ontsnapt.
6. De officier van justitie doet het slachtoffer op zijn verzoek mededeling van de maatregelen die voor zijn bescherming zijn genomen indien de persoon die zich wegens het tegen het slachtoffer gepleegde strafbaar feit in voorlopige hechtenis bevindt, wordt vervolgd of is veroordeeld in vrijheid wordt gesteld of is ontsnapt.
7. Indien een aanwijsbaar risico bestaat dat de verdachte of de veroordeelde als gevolg van de mededeling schade wordt berokkend, dan blijft elke mededeling als bedoeld in het vijfde en zesde lid achterwege.
8. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld inzake het recht van het slachtoffer om informatie te ontvangen over de zaak

en inzake het doen van mededeling aan het slachtoffer over de zaak.

D

Artikel 51c wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na "bijstaan" ingevoegd: tijdens het voorbereidende onderzoek en op de terechtzitting.
2. Het tweede lid wordt vernummerd tot het derde lid.
3. Er wordt een nieuw tweede lid ingevoegd, dat komt te luiden:
 2. Het slachtoffer kan zich doen bijstaan door een advocaat of een bijzonder gemachtigde, zijn wettelijke vertegenwoordiger en een persoon naar keuze.
4. Het derde lid wordt vernummerd tot vierde lid.
5. Er wordt een nieuw derde lid ingevoegd:
 3. De politie, de officier, de rechter-commissaris of de rechter kan de bijstand aan een slachtoffer door een bijzonder gemachtigde, zijn wettelijke vertegenwoordiger of een persoon naar keuze, als bedoeld in het tweede lid, weigeren. Deze weigering wordt gemotiveerd.
6. Er wordt een vijfde lid toegevoegd:
 5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld inzake de bijstand door een tolk, alsmede inzake de ondersteuning van het slachtoffer bij het begrijpen en bij het zelf worden begrepen bij zijn noodzakelijke contacten met de politie, het openbaar ministerie en de rechter.

E

Na artikel 51c wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 51ca

1.
 - a. Het slachtoffer dat de Nederlandse taal niet of onvoldoende begrijpt kan verzoeken schriftelijke mededelingen waarop hij recht heeft overeenkomstig artikel 51ac, tweede of derde lid, te laten vertalen in een voor hem begrijpelijke taal, indien deze mededelingen essentieel zijn om zijn rechten in het strafproces te kunnen uitoefenen;
 - b. Het verzoek wordt schriftelijk gedaan en omschrijft zo duidelijk mogelijk de schriftelijke mededelingen of gedeelten daarvan waarop het verzoek betrekking heeft;
 - c. De vertaling als bedoeld onder a. omvat ten minste de schriftelijke mededelingen, als bedoeld in artikel 51ac, eerste lid, onder a, b, d, f en g.
2. Het slachtoffer dat de Nederlandse taal niet of onvoldoende begrijpt, kan verzoeken processtukken waarop hij recht heeft, overeenkomstig artikel 51b, schriftelijk te laten vertalen in een voor hem begrijpelijke taal, indien deze processtukken essentieel zijn om zijn rechten te kunnen uitoefenen. Het verzoek wordt schriftelijk gedaan, omschrijft zo duidelijk mogelijk de processtukken of gedeelten daarvan waarop het verzoek betrekking heeft en is met redenen omkleed.
3. Onderdelen van essentiële schriftelijke mededelingen of van essentiële processtukken die niet relevant zijn om het slachtoffer in staat te stellen actief deel te nemen aan het voorbereidende onderzoek en het onderzoek ter terechtzitting, behoeven niet te worden vertaald.
4. Tijdens het voorbereidende onderzoek wordt het verzoek, bedoeld in het eerste en tweede lid, gericht aan de officier van justitie. Tijdens het onderzoek ter terechtzitting wordt het verzoek gericht aan het gerecht in feitelijke aanleg waarvoor de zaak wordt vervolgd.
5. Indien de officier van justitie het verzoek, bedoeld in het eerste of tweede lid, afwijst, deelt hij dit schriftelijk mee aan het slachtoffer. Het slachtoffer kan binnen veertien dagen na dagtekening van de

mededeling daartegen een bezwaarschrift indienen bij de rechter-commissaris. Alvorens te beslissen, hoort de rechter-commissaris het slachtoffer en de officier van justitie.

6. Indien het gerecht, bedoeld in het vierde lid, het verzoek, bedoeld in het eerste of tweede lid, afwijst, doet dit gerecht het slachtoffer daarvan schriftelijk mededeling.
7. Onverminderd het eerste en tweede lid, kan in plaats van een schriftelijke vertaling, een mondelinge vertaling of samenvatting van de essentiële schriftelijke mededelingen of essentiële processtukken worden verstrekt, op voorwaarde dat de mondelinge vertaling of samenvatting de eerlijke procesvoering onverlet laat.
8. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld inzake vertaling van schriftelijke informatie die aan het slachtoffer ter beschikking wordt gesteld.

F

Artikel 51d komt te luiden:

Artikel 51d

De artikelen 51a tot en met 51ca zijn van overeenkomstige toepassing op personen, bedoeld in artikel 51f, tweede lid.

G

Artikel 51e wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid komt te vervallen.
2. Het vierde lid wordt vernummerd tot derde lid en komt als volgt te luiden:
 3. Indien meer dan drie nabestaanden hebben meegedeeld dat zij van hun spreekrecht gebruik willen maken, en zij het onderling niet eens kunnen worden over wie van hen het woord zal voeren, beslist de voorzitter welke drie personen van het spreekrecht gebruik kunnen maken. De beslissing van de voorzitter laat onverlet dat de echtgenoot, geregistreerde partner of een andere levensgezel het woord kunnen voeren ter uitoefening van het spreekrecht.

3. Het vijfde lid wordt vernummerd tot vierde lid en in dit lid komen de woorden "of nabestaanden" te vervallen
4. Het zesde lid wordt vernummerd tot vijfde lid en in dit lid komen de woorden "of een nabestaande" te vervallen
5. Het zevende lid wordt vernummerd tot zesde lid en dit lid komt als volgt te luiden:
 6. Voor het slachtoffer dat feitelijk niet bij machte is het spreekrecht uit te oefenen, kan het spreekrecht over de gevolgen van het strafbaar feit waardoor deze is getroffen, worden uitgeoefend door de echtgenoot, de geregistreerde partner of een andere levensgezel en één van de familieleden van het slachtoffer als bedoeld in artikel 51a, eerste lid, onder b.

H

In het artikel 51g, eerste lid wordt "artikel 51a, derde lid" vervangen door: artikel 51ac, tweede lid.

I

Artikel 51h wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na "de mogelijkheden tot" ingevoegd: herstelrechtvoorzieningen waaronder
2. In het derde lid wordt na "het slachtoffer en de" ingevoegd: verdachte of
3. Het vierde lid komt als volgt te luiden:
 4. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld betreffende herstelrechtvoorzieningen waaronder bemiddeling tussen het slachtoffer en de verdachte of tussen het slachtoffer en de veroordeelde.

J

Artikel 163 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het vierde lid komt te vervallen en het derde lid wordt vernummerd tot vierde lid
2. Er wordt er een nieuw derde lid ingevoegd, luidende:
 3. Indien de aangever of diens gemachtigde de Nederlandse taal niet of onvoldoende begrijpt of spreekt, wordt hij in

staat gesteld aangifte te doen in een taal die hij begrijpt of spreekt of ontvangt hij de nodige taalkundige bijstand.

3. Het vijfde, zesde en zevende lid worden vernummerd tot achtste, negende en tiende lid.
4. Er worden een nieuw vijfde, zesde en zevende lid ingevoegd, die komen te luiden:
 5. De aangever ontvangt een kopie van de aangifte dan wel een kopie van het proces-verbaal van aangifte.
 6. Indien het belang van het onderzoek dit vergt ontvangt de aangever een schriftelijke bevestiging van zijn aangifte, in afwijking van het bepaalde in het vijfde lid.
 7. De aangever ontvangt, indien hij de Nederlandse taal niet of onvoldoende begrijpt of spreekt, op zijn verzoek een vertaling van een schriftelijke bevestiging van de aangifte, in een taal die hij begrijpt.

K

Artikel 288a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt: of de nabestaande
2. Het tweede lid komt te luiden:

De voorzitter draagt zorg voor een correcte bejegening van het slachtoffer of diens vertegenwoordiger op grond van artikel 51e, vijfde of zesde lid.

Artikel II

De Wet tarieven in strafzaken wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

Er wordt een vierde lid toegevoegd, luidende:

4. Indien door de justitie, al dan niet op verzoek van het slachtoffer, opdracht tot oproeping en bijstand van een tolk of vertaler is gegeven of bijstand van een tolk is verleend op grond van artikel 51c, vierde lid, artikel 51ca, eerste, tweede of zevende lid of op

grond van artikel 163, derde of zevende lid, van het Wetboek van Strafvordering, dan komen de vergoedingen ten laste van 's Rijks kas.

Artikel III

In artikel 86, tweede lid, van de Waterschapswet wordt "artikel 51a" vervangen door: artikel 51f.

Artikel IV

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,